

230 ROCZNICA OBCHODÓW UCHWALENIA KONSTYTUCJI 3 MAJA

230 lat temu Sejm Czteroletni po burzliwej debacie przyjął ustawę rządową, która przeszła do historii jako Konstytucja 3 Maja. Była drugą na świecie i pierwszą w Europie ustawą regulującą organizację władz państwowych oraz prawa i obowiązki obywateli.

Konstytucja spotkała się z podziwem światłych środowisk europejskich jako druga ustawa tego rodzaju na świecie po konstytucji Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, uchwalonej w roku 1787. Mimo że nie miała szansy aby być wprowadzona w życie, pozostawiła ważne przesłanie dla Polaków na przyszłość, jak bez przemocy osiągnąć porozumienie w podstawowych dla dobra publicznego sprawach.

„Wiwat Sejm, wiwat Naród, wiwat wszystkie Stany!” – napisał Adam Mickiewicz w eposie narodowej Pan Tadeusz.

Co skłoniło wieszczę do wyrażenia takiego entuzjazmu i radości? Co wydarzyło się 3 maja 1791 roku, że do dziś świętujemy ten dzień?

To rocznica uchwalenia przez Sejm Wielki Ustawy Rządowej, zwanej Konstytucją 3 Maja. Konstytucja była próbą ratowania upadającej Rzeczypospolitej. Edmund Burke, irlandzki XVIII-wieczny konserwatywny myśliciel i mąż stanu, nazwał ją najszlachetniejszym dobrem, otrzymanym kiedykolwiek przez jakikolwiek naród. Król Stanisław August Poniatowski przygotował projekt nowej konstytucji. Towarzyszyli mu w tym dziele Stanisław Małachowski, Stanisław Staszic, Hugo Kołłątaj, Ignacy Potocki.

Konstytucję uchwalono przez aklamację na Zamku Królewskim w Warszawie, gdy większość posłów opozycji przeciwnej jakimkolwiek zmianom nie wróciła jeszcze z przerwy wielkanocnej.

Konstytucja zgodnie z duchem oświecenia wprowadziła trójpodział władzy, dzieląc ją na ustawodawczą, wykonawczą i sędziowską. Zniosła liberum veto i wolną elekcję, uznawane powszechnie za główne przyczyny słabości i upadku państwa. Religia katolicka pozostała religią panującą, ale ustawa wprowadziła zasadę wolności wyznania. Rzeczypospolita stała się monarchią parlamentarną.

Ustawa Rządowa obowiązywała jedynie przez rok: od maja 1791 do maja 1792. Jej przeciwnicy zawiązali konfederację targowicką i zdelegalizowali Ustawę Rządową. Wojna w jej obronie w 1792 r. zakończyła się klęską Rzeczypospolitej.

3 maja – rocznica uchwalenia Konstytucji – to jedno z ważniejszych polskich świąt narodowych. Przez lata zaborów, ale także po odzyskaniu niepodległości data ta stała się symbolem walki Polaków o odzyskanie suwerenności i niezawisłości państwa.

Przypomnijmy najważniejsze daty związane z uchwaleniem i obchodami Konstytucji 3 Maja.

K A L E N D A R I U M

1791 – uchwalenie przez Sejm Wielki Konstytucji 3 Maja

1792 – obchody pierwszej rocznicy uchwalenia Konstytucji; ceremonia wmurowania kamienia węgielnego pod Świątynię Opatrzności Boskiej w Ujazdowie jako wyraz dziękczynienia za uchwalenie Ustawy Rządowej

1891 – obchody stulecia uchwalenia Konstytucji 3 Maja w trzech zaborach i na emigracji

1919 – rocznica uchwalenia Konstytucji staje się świętem narodowym
1924 – ustanowienie przez papieża Piusa XI święta Matki Bożej Królowej Polski dla upamiętnienia Konstytucji 3 Maja
1951 – zniesienie Święta przez władze Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej
1966 – kościelno- patriotyczne obchody milenium chrztu Polski na Jasnej Górze z głównymi uroczystościami 3 maja
1980 – odrodzenie tradycji niezależnego świętowania 3 Maja, demonstracja w Gdańsku
1990 – przywrócenie przez Sejm Narodowego Święta Trzeciego Maja

W celu upamiętnienia 230 rocznicy obchodów uchwalenia Konstytucji 3 Maja , uczniowie kl. 7 G Szkoły Podstawowej nr 50 z Oddziałami Integracyjnymi im. Świętej Jadwigi Królowej Polski w Białymstoku, pod opieką Pani Anny Michalak i Pani Marzeny Joka, przygotowali prezentację multimedialną społeczności szkolnej, podkreślając doniosłość tych ważnych wydarzeń z historii Polski.

Załącznik – prezentacja multimedialna

Anna Michalak i Marzena Joka